

N:o 58.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april. 1893, kl. 4 e. m.

Memorial, med förslag till sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af rätt till bearbetande af apatitförekomster.

(I. A.)

Sedan Kongl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 29) föreslagit Riksdagen att medgifva, att Kongl. Maj:t måtte ega *dels* åt svenske män bevilja tillstånd att mot den årliga afgäld och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t bestämmer, å kronojord inom visst å marken utstakadt område under en tid för hvarje gång af högst trettio år med andras uteslutande med arbete belägga och sig tillgodogöra anträffade apatitfyndigheter, med rätt för koncessionsinnehafvaren att, derest Kongl. Maj:t efter upplåtelse tidens utgång pröfvar ny upplåtelse af området böra ske, ega företrädesrätt till öfverenskommelse om fortsatt arbete med apatitens tillgodogörande på de vilkor, Kongl. Maj:t då på grund af sig företeende omständigheter kan finna godt bestämma, *dels* åt sådan koncessionsinnehafvare för den tid, hvarunder koncessionen beviljats, upplåta i närheten af fyndställe belägna, af staten obegagnade vattenfall jemte erforderlig mark för vägar, för anläggning af verkstäder och arbetarebostäder samt för kraftledning, med skyldighet för koncessionsinnehafvaren att för sålunda åt honom upplåtna förmåner gälda visst årligt arrende, som bestämmes genom särskild uppskattning före upplåtelsens medgifvande, hade statsutskottet i utlåtande n:o 40 hemställt, att denna Kongl. Maj:ts framställning måtte af Riksdagen bifallas.

Bih. till Riksd. Prot. 1893. 4 Saml. 1 Afd. 43 Häft. (N:o 58.)

1

Vid detta ärendes behandling har Första Kammaren beslutit, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning skulle på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver att Kongl. Maj:t må ega

dels åt svenske män bevilja tillstånd att mot den årliga afgäld och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t bestämmer, å kronojord inom visst å marken utstakadt område under en tid för hvarje gång af högst trettio år med andras uteslutande med arbete belägga och sig tillgodogöra anträffade apatitfyndigheter, med rätt för koncessionsinnehafvaren att, derest efter upplåtelse tidens utgång ny upplåtelse af området må ske, ega företrädesrätt till öfverenskommelse om fortsatt arbete med apatitens tillgodogörande på de vilkor, Kongl. Maj:t då på grund af sig företeende omständigheter kan finna godt bestämma,

dels åt sådan koncessionsinnehafvare för den tid, hvarunder koncessionen beviljats, upplåta i närheten af fyndställe belägna, af staten obegagnade vattenfall jemte erforderlig mark för vägar, för anläggning af verkstäder och arbetarebostäder samt för kraftledning, med skyldighet för koncessionsinnehafvaren att för sålunda åt honom upplåtna förmåner gälda visst årligt arrende, som bestämmes genom särskild uppskattning före upplåtelsens medgifvande.

Andra Kammaren har deremot beslutit att på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts framställning, att Riksdagen för tiden intill nästa lagtima riksdag medgifver Kongl. Maj:t rätt att

dels åt svenske män bevilja tillstånd att mot den årliga afgäld och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t bestämmer, å kronojord inom visst å marken utstakadt område under en tid af högst trettio år med andras uteslutande med arbete belägga och sig tillgodogöra anträffade apatitfyndigheter,

dels åt sådan koncessionsinnehafvare för den tid, hvarunder koncessionen beviljats, till drifkraft för bearbetande af apatitfyndigheter upplåta i närheten af fyndställe belägna, af staten obegagnade vattenfall jemte erforderlig mark för vägar, för anläggning af verkstäder och arbetarebostäder samt för kraftledning, med skyldighet för koncessionsinnehafvaren att för sålunda åt honom upplåtna förmåner gälda visst årligt arrende, som bestämmes genom särskild uppskattning före upplåtelsens medgifvande.

Statsutskottet, som det åligger att söka sammanjemka de olika besluten, får till en början erinra, att i förenämnda andra moment enligt Första Kammarens beslut Kongl. Maj:t medgifvits rätt att åt ifrågasvarande koncessionsinnehafvare för den tid, hvarunder koncessionen beviljats, upplåta i närheten af fyndställe belägna, af staten obegagnade

vattenfall, medan *Andra Kammaren* beslutit medgifva Kongl. Maj:t rätt att åt sådan koncessionsinnehafvare för den tid, hvarunder koncessionen beviljats, till drifkraft för bearbetande af apatitfyndigheter upplåta i närheten af fyndställe belägna, af staten obegagnade vattenfall; men då utskottet i sitt omförmälda utlåtaude uttalat den mening, att vid sådana vattenfalls upplåtande borde lemnas bestämda föreskrifter derom, att den från vattenfallen hemtade kraft uteslutande får användas för arbeten, som afse bearbetning af apatitfyndigheter, samt Första Kammaren lemnat detta utskottets uttalande utan erinran, kan det icke anses stridande mot denna kammares mening, att i sjelfva beslutet införes ett uttryckligt förbehåll i öfverensstämmelse med utskottets berörda uttalande. Dock synes åt detta förbehåll böra gifvas sådan lydelse, att deraf framgår, att drifkraften äfven må kunna användas till ändamål, som ega omedelbart sammanhang med bearbetandet af apatitföremöster.

De hufvudsakliga skiljaktigheterna i kamrarnes ifrågavarande beslut förefinnas emellertid deruti, att *dels*, under det enligt *Första Kammarens* beslut Kongl. Maj:t skulle lemnas till tiden oinskränkt rätt att bevilja svenske män tillstånd till apatitfyndigheters bearbetande, tiden för sådant medgifvande af *Andra Kammaren* bestämts intill nästa lagtima riksdag, och *dels* koncessionsinnehafvare af *Första Kammaren* medgifvits optionsrätt efter upplåtelsetidens utgång, medan sådan optionsrätt icke finnes i *Andra Kammarens* beslut inrymd.

Vid sådant förhållande synes en sammanjemkning skäligen kunna ega rum på sådant sätt, att Första Kammaren biträder *Andra Kammarens* beslut om inskränkning i tiden för ifrågavarande medgifvande, och *Andra Kammaren* deremot ansluter sig till Första Kammarens beslut om optionsrätt för koncessionsinnehafvare vid upplåtelsetidens utgång.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,

att kamrarne, med frånträdande af sina förra beslut i ärendet, må besluta, att Kongl. Maj:ts föreförande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen för tiden intill nästa lagtima riksdag medgifver Kongl. Maj:t rätt att

dels åt svenske män bevilja tillstånd att mot den årliga afgäld och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t bestämmer, å kronojord inom visst å marken utstakadt område under en tid af högst trettio år

med andras uteslutande med arbete belägga och sig tillgodogöra anträffade apatitfyndigheter, med rätt för koncessionsinnehafvaren, att, derest vid upplåtelse-tidens utgång dylik upplåtelse fortfarande varder af Riksdagen medgifven, ega företrädesrätt till öfverens-kommelse om fortsatt arbete med apatitens tillgodo-görande på de vilkor, Kongl. Maj:t då på grund af sig företeende omständigheter kan finna godt be-stämma,

dels åt sådan koncessionsinnehafvare för den tid, hvarunder koncessionen beviljats, till drifkraft för bearbetande af apatitfyndigheter jemte dermed i sam-manhang stående anläggningar upplåta i närheten af fyndställe belägna, af staten obegagnade vattenfall jemte erforderlig mark för vägar, för anläggning af verkstäder och arbetarebostäder samt för kraftledning, med skyldighet för koncessionsinnehafvaren att för sålunda åt honom upplåtna förmåner gälda visst årligt arrende, som bestämmes genom särskild upp-skattning före upplåtelsens medgifvande.

Stockholm den 18 april 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.